

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De præbendis, & Dignitatibus. Titulus V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

videtur, est distincta à patrimonii ecclesiæ, siue fabricæ; tunc portio non residentium amissa remanet in massa capitulari cum reliquis eiusdem fructibus inter residentes dividenda: *Couar. var. resol. lib. 3. cap. 13. sub num. 7. vers. quod vero diximus. Garz. de benef. part. 3. cap. 2. §. 2. num. 449. & seqq. obiter Boick. in c. cum ad hoc num. 4. de cler. non residend. quando vero præbendæ realiter sunt distinctæ, ita quod quælibet præbenda est domina suæ dotis, tunc fructus amissi applicantur fabricæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio ordinarij. cap. 3. sess. 22. cap. cum ad hoc de cl. non resid. Garz. de benef. par. tert. cap. secundo, §. 2. numer. 450.*

De præbendis, & Dignitatibus.

Titulus V.

S V M M A R I A.

- 1 Præbenda quomodo accipiat.
- 2 Beneficij ecclesiastici definitio.
- 3 Beneficium ecclesiasticum sumitur large & stricte.
- 4 Beneficium & ecclesia differunt.
- 5 Beneficium ecclesiasticum cognoscitur ex quatuor signis.
- 6 In Beneficio sibi collato clericus dicitur in titulari.
- 7 Titulus in beneficio est multiplicabilis, non ad effectum consequendi ius ex varijs causis, sed ad effectum se defendendi.
- 8 Beneficium sicut res prophana potest ex pluribus causis possideri.
- 9 Clericus agens peititorio ad beneficium debet docere de titulo.
Idem iuris est si agat possessorio adijscenda vel recuperanda.
- 10 Quando clericus est in possessione beneficij, extraneus molestans eum super beneficio non potest villo modo eum astringere vt ostendat titulum suum.

- 11 Prælatus potest eum cogere ad ostendendum titulum ex officio.
- 12 Quando agit pro viribus sui beneficij satis est quod doceat de possessione & communi reputatione.
- 13 Beneficiorum quedam sunt simplicia quedam curata.
- 14 Beneficia simplicia sunt que non habent populum vel clerum.
- 15 Simpliciorum quedam sunt mere simplicia.
- 16 Seruitoria.
- 17 Sacerdotalia vel alium ordinem annexum habentia.
- 18 Stipendia.
- 19 Aetas quam requiratur in simplicibus beneficij.
- 20 Simplicia plura beneficia in titulum an clericus possit obtinere.
- 21 Cura consideratur dupliciter large & stricte.
Large cura dicitur potestas fori contentiosi.
- 22 Stricta cura dicitur potestas ligandi & solvendi in foro penitentiali.
- 23 Beneficiorum quedam sunt secularia, quedam regularia.
Beneficium omnia præsumiturulare.
- 24 Status præcedens alterius qualitatis beneficij quando non probatur sufficit impetranti probare statum præsentem per decem annos, sed quando constat de statu præcedenti regulari tunc necesse est quod status regularis sit legitime præscriptus.
- 25 Et in dicta præscriptione non requiritur titulus.
- 26 Eadem ratione in præscriptione supra statum regularis beneficij sufficit administratio regularis per quadraginta annos sine titulo ad repellendum impetrantem.
- 27 Beneficij substantia controuertitur quando queritur an sit beneficium ecclesiasticum.
- 28 Beneficij status controuertitur quando queritur quale situlare vel regulare.
- 29 Beneficij vsus siue status ipsius vsus controuertitur.

- eur quando questio est de modo conferendi beneficia & attenditur status siue possessio qua pro tunc est.
- 30 Aliquando controuertitur quasi possessio conferendi seu prouidendi, & sufficit quasi possessio tunc temporis.
- 31 Clerico seculari prioratum simpliciter impetranti, non prouidetur de consuetis regi per seculares.
- 32 Monacho vel religioso non potest conferri, neque etiam idem presentare ad beneficium seculare etiam spectans ad ius patronatus monasterij.
- 33 Regulare beneficium eiusdem ordinis siue religionis & monasterij religioso expresse professio conferri potest.
- 34 Religiosus abbatem vel praelatum alterius religionis vel habitus eligi non potest.
- 35 Monachi eiusdem religionis licet diuersorum monasteriorum inuicem in Abbates eligi possunt.
- 36 Præceptorum sunt beneficia regularia quæ militibus ordinis sancti Iohannis aut beate Mariæ teutonorum professis commendantur.
- 37 Beneficiorum quadam vocantur dignitates.
- 38 Personatus.
- 39 Officia.
- 40 Canonicatus.
- 41 Præbenda.
- 42 Episcopus & capitulum utrum possint numerum præbendarum minuire augere vel dignitatem erigere.
- 43 Vicaria.
Capellania.
Altare.
Oratorium.
- 44 Hospitale, quod duplex laicale vel religiosum.
- 45 Operaria.
Fabrica.
Elemosynaria.
- 46 Beneficiorum quadam sunt perpetua ut secularia.
- 47 Manualia ut regularia.
- 48 Pleno iure subiecta quoad temporalia & spiritualia ut fructus omnes in proprios usus conuertantur siue de mensa.
- 49 Spectantia ad mensam quoad temporalia tantum.
- 50 Pleno iure subiectionis spectantia ad aliquem.
- 51 Temporalia.
- 52 Beneficiorum secularium quadam sunt libera.
- 53 Patrimonialia.
- 54 Affecta vel ratione eius qui habet conferre ut summæ Pontificis.
- 55 Vel respectu eius cui sunt conferenda.
- 56 Aut respectu eorum quibus conferri non possunt.
- 57 Beneficiorum alia sunt consistorialia.
- 58 Alia non consistorialia.
- 59 Beneficiorum quadam sunt principalia subiecta dependentia.
- 60 Quoddam est monoculare.

CLERICI, ut honeste uiuant, debent habere præbendas, stipendia, siue utulos in aliqua Ecclesia, & non liceat, c. cum episcopus, c. cum secundum hoc tit. c. ex h. 12. quest. 1. ne in opprobrium clericatus aut mendicent, c. Diaconi d. grande 93. dist. arg. II Iohannes in fin. de cler. coniug. aut negotiari cogantur, c. cum clericis de vit. & honest. cler. c. clericus et. 2. in fin. 93. dist. Ideo subijcitur Rubrica de Præbendis, & c. Præbenda ¶ generaliter accipitur pro omni beneficio ecclesiastico, c. si quis dator, c. si quis episcopus 1. quest. 3. c. pen. de verb. signif. Felin. in c. postulasti sub. num. 4. vers. tertia conclusio de rescript. Beneficium ¶ est ius percipiendi fructus ex bonis Deo dicitis personæ Ecclesiasticæ propter diuinum officium, vel obsequium competens, gloss. 1. in summa, 1. quest. 3. & ibi Can. c. dilecto hoc tit. Felin. in c. consuleri nu. 1. & ibi Can. de Simon. Nomen beneficij, ¶ large, & strictè tumitur, secundum si subiectam.

subiecta materiam: prolatum à Canone, siue in constitutione generali comprehendit maiora, & minora beneficia, curata, & dignitates etiam in materia stricta, gloss. 1. in c. beneficium de reg. iur. in 6. cap. si gratiose & ibi gloss. in verb. beneficia de rescript. in 6. cap. 1. & ibi gloss. in verb. beneficia de rer. permut. in 6. Clem. auditor & ibi gloss. in verb. beneficio de rescript. gloss. 1. in Clem. vnica de caus. poss. & propr. Vitall. in Clem. 1. nu. 8. & seqq. de sequestr. posses. & fruct. Felin. inc. postulasti numer. xj. ad fin. de rescript. Item in litteris gratiosis non ambitiosis, ac materia fauorabili comprehendit curata, ac etiam canonicatus, & beneficia cathedralis Ecclesie, non autem in litteris ambitiosis, c. dudum, & ibi gl. in verb. beneficia, & Gemin. in gloss. 3. Franc. sub num. 3. in fin. hoc tit. in 6. c. fin. hoc tit. e. quamuis hoc tit. in 6. Differunt ecclesia & beneficium, Clem. causam, §. quod si forte, ubi ponitur alternatiuus inter ecclesiam & beneficium de electi appellatione ecclesie veniunt obueationes ipsius ecclesie prouenientes occasione ecclesie, c. fin. ne Pralati vices suas vel eccles. & ibi gloss. fin. gloss. in c. cum clericis de verb. signif. tamen ecclesia proprie dicitur prelatum ipsius ecclesie, c. quoniam 2. ue pral. vices suas. &c. Cognoscitur beneficium & ecclesiasticum ex quatuor signis, c. 1. & ibi Anchar. numer. 3. de reg. iur. in 6. Felin. in c. in nostra, num. 9. de rescr. Rot. diuers. decis. 508. & 509. par. 1. Cas. decis. 13. & 16. hoc tit. Barbat. in d. Clem. causam §. quod si forsitan numer. 27. & seqq. Zab. in c. in nostra in 2. quest. de rescript. Primo ex persona conferentis, quia illud conferens est persona ecclesiastica, c. dilectus hoc tit. c. beneficium de electi. ad laicum non potest illud ius pertinere, nisi ex priuilegio Papæ, quale habet Rex Apaliæ, gloss. 1. in fin. in summa 16. q. 7. Hispaniarum, Gonz. super reg. de mens. & alter glo. 23. numer. 18. Reges Vngariæ, & An-

glia, Bald. in l. rescripta sub numer. 8. vers. item committit spiritualia C. de precib. Imp. off. late Res. Castell. de Imperatore quest. 100. & si donauerint ius conferendi ecclesie, siue clerico contemplatione ecclesie, statim consequitur naturam collationis ecclesiasticæ, c. dilectus el. 3. de praben. Secundo ex qualitate eius cui conferitur, quod de eo non potest prouideri, nisi clerico: c. cum adeo de rescript. c. 2. de instit. c. ex litteris de transact. Clem. quæ contingit, §. ut autem de relig. dom. Rot. diuers. decis. 509. nu. 2. p. 1. Laicus etiam si sit regularis, conuersus, & religiosus, est incapax beneficii, Butr. in c. 2. numer. 6. de institur. c. laicis 16. quest. 7. Au conuersi possunt præscribere iura spiritualia, vide Felin. in c. causam num. 9. de prescript. Tertio ex qualitate beneficii, quod habeat aliquid spiritualitatis annexum, quia datur propter diuinum officium, c. fin. & ibi gloss. in verb. datur, & Can. de rescript. in 6. c. si quis sacerdotum 81. dist. c. cum secundum apostolum hoc tit. c. ex his 12. q. 1. Quarto ex forma, siue modo in collatione seruandis, quia debet prouideri pure, sine pacto, sine conditione, sine retentione, c. consulere de Simon. c. ordinationes, & c. seqq. 1. quest. 1. c. saluator c. pen. & c. fin. 1. q. 3. Si igitur prædictæ conditiones concurrant, beneficium est ecclesiasticum, nec est curandum, quo nomine vocetur, d. c. saluator, vers. in nomine vero procuratoris cap. fin. in princ. de concess. prab. in 6. quia multiplex est beneficiorum distinctio, ut patebit ex infra deducendis. Dicitur clericus & in beneficio sibi collato intulari: c. dudum el. 2. & ibi gloss. in verb. intularam, de elect. & ibi Panor. num. 32. in fin. c. episcopus c. cum secundum vers. licet hoc tit. c. accepimus de acat. qualis. & c. varia est significatio dicti verbi, tituli, gloss. in d. c. dudum 2. in verb. intularam glo. in c. fin. in verb. titulos de off. archiprasb. hic accipitur pro omni causa acquirendi iuris in ipso beneficio: c. si diligenti,

& ibi gl. in verb. iustus titulus de prescript. 2. quest. 4. in summa. & ibi gloss. fin. & Can. c. ex insinuatione, & ibi post gloss. fin. Can. de procurat. Tribuitque in titulo administrationem ipsius beneficii etiam simplicis, ac canonicatus, cui est assignata certa dos, Gemin. in c. fin. num. 12. in fin. de off. ord. in 6. & ibi Franc. num. 6. Inn. in c. ex litteris num. 2. de probat. & in c. transmissam sub num. 1. vers. quidam tamen de elect. operaturque acquisitionem dominij fructuum, & reddituum ipsius beneficii quos beneficiarius facit suos c. unico in fin. de cler. non resid. in 6. c. 1. §. si quis autem ibi prorata temporis absentie fructus suos non facere sess. 23. in rescr. c. cum dignitates §. prater ea, ibi quos ratione etiam prabendæ, & residentie fecit suos sess. 24. In eodem beneficio titulus ¶ est multiplicabilis, non ad effectum consequendi ius ex varijs causis, quia agendo, & petendo institutionem ex præsentatione de se facta, aut confirmationem electionis, non potest quis se fundare super duabus præsentationibus, Lap. alleg. 8. Franc. in c. 2. sub num. 6. in fin. de elect. in 6. & ibi Can. Panor. in c. cum olim 2. sub num. 17. de priuil. aut electionibus: requiritur enim decretum institutionis, c. suggestum c. cum autem de lurepatr. Lap. alleg. 8. numer. 4. in fin. & numer. 5. aut confirmationis, quod debet fieri super certo, c. ut quis duas, & ibi Prob. ad monach. numer. 1. & 2. de elect. in 6. l. quod in herede §. eligere ff. de tribut. act. & beneficium quod actoris est, magis eius fieri non potest, §. sic itaque discretio. Inst. de act. & ibi post gloss. Doct. l. 3. §. ex pluribus ff. de acq. poss. l. non ut ex pluribus ff. de regul. iur. Sed ad effectum se defendendi, & non dicitur mutare sibi causam possessionis, sed causam, & titulos cumulare: c. post electionem de concess. præb. & ibi Pan. in 3. notab. Felin. in cap. in nostra num. 2. de rescr. qui l. in trib. mod. Cassad. decis. 21. numer. 5. & seqq. super rez. Canc. Rot. divers. decis. 205. per tot. par. 1. in i. in incorporali-

bus possessio quæritur, etiam absque scientia mutationis tituli & patientia, quando quis in veritate habet bonum titulum, Put. decis. 8. de caus. poss. & propr. Rot. decis. 224. par. 1. divers. §. interdum, & ibi gloss. inst. de rer. diuis. Bart. in l. certi conditio §. deposui ff. si cert. pet. & quoties superuenit titulus validus, vbi quis prius possidebat ex titulo inualido, absque alia declaratione voluntatis censetur mutata causa possessionis, Put. decis. 441. libr. 1. Cont. Alex. in l. qui bona ff. de acq. poss. num. 13. Socin. sen. in l. possideri §. ex pluribus numer. 6. & 12. ff. de acq. poss. & ibi DD. l. non solum §. quod vulgo ff. de iucap. quando expeditus fuit in forma gratiola: nam si in forma committaria, ante executionem non dat titulum, aut ius in beneficio, etiam tunc vacante, Bell. decis. 163. Gomez. in rez. de iur. quas non toll. quest. 1. nu. 34. Mandos. de sign. grat. titul. mand. de prouidendo in fine. Et enim beneficium, ¶ sicut res prophana potest ex pluribus causis possideri, d. l. 3. §. ex pluribus, & ibi post gl. DD. ac causa possidendi ex superuenienti titulo etiam absque alia animi declaratione mutari, l. quod vulgo ff. pro empt. Achill. decis. 4. de caus. poss. & propr. Cresc. decis. 5. numer. 2. & 3. de rest. spol. Grig. xv. decis. 546. numer. 1. & ibi annot. §. interdum etiam Inst. de rer. diuis. nisi superueniens noua causa sit contraria primæ, quia tunc necesse est, ut cũmissa possessione prima eiusdem rei, de nouo ex hac noua causa possessionem nanciscatur: l. qui bona fide §. fin. ff. de acq. poss. Cresc. decis. 5. numer. 3. & 4. de rest. spol. & ad adipiscendam possessionem beneficii potest quis vii diuersis gratijs, Rot. decis. 59. & 63. de rescript. in antiq. Mohed. decis. 18. hoc tit. l. Aurelius §. fin. ff. de lib. leg. l. habebat ff. de instit. l. cum qui ff. de iust. testam. Siue eodem contextu, & sub eadem data sint impetratæ ab eodem, Rot. decis. 59. in fin. & d. decis. 63. d. l. Aurelius §. fin. cap. in nostra, & ibi Ioan. Andr. in princ. de rescript. siue

sine habitū à diuersis, *Prob. ad mon. in d. c. ve
 qui duas num. 3. & seq. Pan. in c. cum olim 2. sub
 num. 17. de priuil. c. post electionem §. cum igitur in
 fin. de concess. prab. Anch. in c. si Apostolica in 3. not.
 hoc tit. in 6. Clericus ꝑ agens petitorio ad be-
 neficium, debet docere, de titulo, sicut ille
 qui ageret rei vendicatione ad aliquam rem
 prophanam, l. in rem actio ff. de rei vend. Anch. in
 c. 1. num. 9. & seqq. de reg. iur. in 6. & ibi Can. 10.
 de Anan. in c. licet. Heli num. 32. & seqq. de Simon.
 Idem iuris est, si agat possessorio adipiscen-
 dæ, vel recuperandæ, *Innoc. in c. transmissam
 sub num. 1. in fin. vers. & idem de elect. Rot. decis. 1.
 de rest. spol. in nou. vt debeat probare titulum,
 Rot. d. decis. 1. num. 2. & 7. c. beneficium de reg. iur.
 in 6. notans DD. in l. cogi C. de petit. hered. quia
 est actor, & non habet pro se præsumptio-
 nem iuris, quæ eum releuet ab onere pro-
 bandi: c. vt nostrum, vt eccl. benef. fin. dimin. conf.
 Rot. decis. 5. & 20. de rest. spol. in antiq. Innoc. in c.
 nihil est sub num. 4. de elect. nec sufficit proba-
 tio, quod Aduersarius fuerit beneficio priu-
 uatus propter suum delictum: c. olim de rescr.
 c. fin. & ibi Pan. numer. 5. de crim. fal. probatur
 autem titulus habitus à summo Pontifice
 per litteras c. institutionis 25. quæst. 2. c. ex diligen-
 ti in fin. de Simon. Ioan. Andr. in proem. lib. 6. in
 princ. numer. 7. & ibi Can. qui plures quotas alle-
 gat. Felin. in rub. de const. numer. 5. vbi l. m. trib.
 mod. Cas. decis. 1. de prob. Mohed. dec. 3. de rescript.
 Rot. decis. 27. eod. in nou. Franc. in c. duobus num.
 8. eod. in 6. Inferiorum gratiæ possunt proba-
 rietiam per testes: Bal. in l. si qua per calumniam
 numer. 7. C. de epif. & cler. Bal. in l. humanum in
 fin. C. deleg. Rot. decis. 7. de rescript. in nou. & ibi
 Add. Franc. in proem. 6. §. fin. sub numer. 2. & ibi
 Can. Ratio diuersitatis est, quia collatio
 summi Pontificis donatio est, c. gratia, & ibi
 Franc. in prin. c. de rescript. in 6. Collatio vero in-
 fetiorum non est proprie donatio, sed est
 d. bitii officij executio, Bald. in d. l. si qua per ca-**

luminiam sub numer. 7. c. fin. & ibi glo. in verb. li-
 ber. c. de off. Vic. in 6. c. quamuis, & ibi glo. in verb.
 per sione hoc tit. in 6. non probatur per confes-
 sionem partis, quamuis ex ea possit coadiu-
 uari, & iustificari: c. duobus & ibi glo. in verb. non
 appareat num. 7. & ibi Franc. numer. 9. & Can. de
 rescr. in 6. Præsumptiue probatur ex antiqua,
 pacifica, & præfenti possessione, c. illud, & ibi
 Ioan. Andr. num. 7. in fin. & numer. 8. & Can. de
 præsumpt. Felin. in d. c. licet Heli num. 10. & 11. de
 Simon. Dicitur autem antiqua possessio,
 quando possedit per triennium comple-
 tum, Ioan. de Anan. in d. cap. licet Heli numer. 35.
 per Clem. 1. de sequestr. possess. & fruct. Felin. in d.
 cap. illud numer. 6. quæ præsumptio cessat, vbi
 non datur visitatio superioris, Felin. in d. c.
 illud numer. 3. & interrumpitur per licem
 motam, nisi finita sit per transactionem, Fe-
 lin. in d. cap. illud sub numer. 10. vers. & scias v-
 num casum Rot. decis. 534. numer. 6. par. 1. diuers.
 aut terminata fuerit ad fauorem possiden-
 tis, Felin. in d. c. illud sub numer. 17. vers. 14. con-
 clus. Rot. diuers. decis. 534. sub numer. 6. par. 1. ad-
 mittitque probationem in contrarium, c. di-
 lecto, & ibi Panor. per illum text. num. 8. hoc tit. &
 ibi Can. Felin. in c. illud numer. 7. de præsumpt.
 Quando clericus ꝑ est in possessione, extra-
 neus eum molestans super beneficio, non
 potest vilo modo eum adstringere, vt osten-
 dat titulum suum, cap. olim in fin. de rescript. glo.
 fin. in c. vnic. de eo. qui mitt. in poss. & r. in 6. l. loci
 corpus §. competit. ff. si seru. vend. l. fin. de rei vend.
 Felin. in d. c. licet Heli numer. 16. Prælati ꝑ ve-
 ro potest eum cogere ad ostendendum titu-
 lum ex officio per subtractionem fructuum,
 aut alias, c. ordinarij, & ibi Franc. numer. 5. de off.
 ord. in 6. & ibi Can. Anchar. in c. 1. sub numer. 10.
 de reg. iur. in 6. Felin. in d. c. licet Heli, qui limitat,
 & declarat à numer. 7. vsque ad numer. 17. & ibi
 Can. Nauarr. conf. 4. de off. ordin. nisi tacite, vel
 expresse vitus sit in eum consentisse, c. ex ore,
 de his

de his qua fi. à maior. part. capit. & talis sit institutio, quæ possit expresso consensu ordinarij ratificari. c. dilecto. & ibi Panor. nu. 13. & Can. hoc tit. Si vero ipse agat ꝑ contra extraneum pro iuribus sui beneficij. sat est. quod doceat de possessione antiqua & communi reputatione. nec oportet de titulo disputare. quia non suo. sed nomine ecclesie. quæ possidet. agere videtur. cap. cum super & ibi Inno. numer. 3. & 4. de caus. post. & propr. Rot. decis. 9. eod. Rot. decis. 1. de iurepat. in nou. & decis. 1. de rest. spol. in nou. quæ distinguitur latius. & decis. 423. num. 1. & 2. par. 1. diuers. Tirag. in tract. la mort saisi. en. in pres. declar. & late Franc. in c. ordinarij sub num. 5. de off. ord. in 6. & ibi Can. nisi possessione ius commune resistat. c. constitutus de elect. gl. fin. in c. beneficium de reg. iur. in 6. cap. ordinarij. & ibi Gemin. in 2. not. & h. quod si forte sub numer. 7. vers. gloss. super verb. exhiberi & Can. de off. ord. in 6.

Multiplex ex beneficiorum diuisio. Prima est. quod beneficiorum quædam sunt ꝑ simplicia. & quædam curata. simplicia sunt. quæ non habent populum. vel Clerum. ideo asserenti. beneficium curam non imminere animarum. non incumbit probatio talis negatiuæ. quia ius commune præsumit nullum beneficium habere curam. nisi habeat ꝑ populum. vel clericum. c. fin. hoc tit. c. cum illis eod. in 6. Bellam. decis. 675. Rot. diuers. decis. 17. numer. 1. par. 1. Gonz. super reg. de mens. & alter. gloss. 6. n. 91. Greg. 15. decis. 108. numer. 2. & seq. Simplicium quædam sunt mere ꝑ simplicia. qualia obtinentes tenentur ad horas canonicas. sed de consuetudine non requirunt residentiam. quicquid sit de iure. c. conquerente & ibi glo. in verb. deserviat de cler. non resid. & Can. Pan. in c. quia nonnulli post gloss. pen. sub numer. 7. eod. Cas. decis. 4. hoc tit. Greg. xv. decis. 175. Alia simplicia seruitoria. ꝑ quæ habent aliquodonus annexum. puta. dicere Missam. quam

non astringitur celebrare per seipsum. sed potest cuiquam alteri delegare. arg. c. significatum hoc tit. Rot. per Farin. decis. 386. sub num. 2. tom. 1. Garz. de benef. par. 7. cap. 1. §. 1. in princ. & num. 85. & seqq. Gonzal. super reg. de mens. & c. glo. 5. num. 74. & seq. Lap. alleg. 35. Rot. Farin. decis. 535. num. 2. & seq. par. 2. iuuare curatum in canendo. c. significatum hoc tit. Quædam sunt sacerdotalia. ꝑ vel alium ordinem habent annexum. altero extrinsecus modis. Primo. quando per statutum. priuilegium. vel primariam institutionem. vel consuetudinem conferri non possunt nisi sacerdoti. Secundo. quando promotus ad illa tenetur fieri sacerdos. aliter eis priuatur. Pan. in c. cum in consuet. in §. inferiorum. 10. de elect. Clem. vt ij qui. & ibi gloss. in verb. prebendas. de at. qual. & c. & ibi Can. Paris. Conf. 50. numero 16. & seq. vol. 4. Tertio. quando tenetur fieri sacerdos. & si non sit sacerdos. non percipit fructus. c. ei cui. & ibi glo. in verb. sacerdotalis Franc. num. 6. lo. And. & Can. communiter hoc tit. in 6. Et hoc casu sacerdos neque actu. neque aptitudine dicitur annexus. lo. Andr. in c. ei cui sub num. 6. & Can. communiter Rot. Farin. decis. 421. num. 1. in fin. & num. 2. par. 1. Si beneficium alias simplex sit collatum vni. vel pluribus sacerdotibus. & per eos successiue tractum sit per quadraginta annos continuos. tamen postea poterit conferri non sacerdoti. cum status secularis clerici sit compatibilis cum statu sacerdotis. Franc. in c. cum de beneficio in fin. hoc tit. in 6. facit Conf. Cald. 19. hoc tit. Quædam sunt ꝑ stipendia & in mera temporalitate consistunt. vt sunt præstimoniam in Hispanijs. & oblagia. & obedientie in Germania. quæ non dantur in titulum. neque de illis est necesse facere mentionem in rescripto beneficiario. lo. Andr. in c. vnico num. 3. de rer. permut. in 6. Gemin. Conf. 89. in fin. Quia non ceantur beneficia Ecclesiastica. nisi solita sint dari.

dari Clerico in titulum, *Io. Andr. in c. postulasti nu. 7. de rescr. Gemin. in d. conf. 89. in fine. qui ita distinguit. Cresc. decis. 8. de concess. preb. aut habeant annexum aliquod onus, vel seruitium spirituale, cap. fin. de concess. preb. in 6. Achill. decis. 7. de concess. preb. Cassad. decis. 3. hoc tit. in fin. Staphyl. de lit. grat. tit. de qual. & stat. benef. num. 4. & 7. Iure Decretalium maior*

19 septem ¶ annis, & minor quatuordecim annis idoneus reputatur ad simplex beneficium, etiam ad canonicatum cathedralis ecclesie, *c. ex eo de elect. in 6. c. si eo tempore, & ibi gl. in verb. etatem & Cas. de rescr. in 6. c. super inordinata, & ibi Panor. nu. 8. & seqq. de magistr. distinguit hoc tit. Rot. decis. 1. & 2. de etat. qual. & c. in antiq. Ex decretis Concilii Tridentini nullus prima tonsura iniuriatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus ante decimum quartum annum beneficium potest obtinere, *c. nullus 1. sess. 23. aut ante etatem viginti duorum annorum Canonica- tum, vel portionem in Cathedrali Ecclesia obtinere, quia in omnibus ecclesiis Cathedralibus omnes Canonici, & portiones habent annexum ordinem presbyterij, diaconatus, vel subdiaconatus, c. cum dignitates §. in omnibus sess. 24. Et nullus ad subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum annum potest promoueri, c. nullus 2. sess. 23. Iuxta sanctiones Decretalium potest Clericus plura ¶ habere beneficia simplicia in titulum, quæ de consuetudine, vel statuto residentiam non requirunt, & singula per se non sufficiunt ad sustentationem honestam Clerici: *c. gratia, & ibi gl. in verb. de iure teneri, & ibi Dominic. sub n. 8. circa finem, vers. sed Dominus meus Ant. de rescriptis in 6. Nullus vero clericorum potest habere duo beneficia quamuis simplicia, quorum alterum sufficit per se ad vitam beneficiati, c. ad hac hoc tit. cap. is cui eod. in 6. c. dudum 2. & ibi gl. pen. de elect. c. cum***

Summa in Decretales.

*adeo c. postulasti c. proponente de rescript. 21. quaest. 1. & ibi gl. in verb. summa, & c. 1. & 2. & c. quia in tantum hoc tit. Hoied. de benef. in comp. par. 1. c. 19. immo potest altero priuari; c. conquerente, & ibi Panorm. numer. 2. de cler. non resid. nisi super retentione vtriusque obtinuerit dispensationem, quæ in hoc casu necessaria est, etiamsi alterum non requirat personalem residentiam: *d. c. is cui c. cum teneamur, & c. super inordinata, & ibi gl. fin. hoc tit. gl. pen. in d. c. dudum el. 2. ac etiam necessaria est, quando alterum per se non sufficit, & vtrumque requirit personalem residentiam; Pan. in c. quia nonnulli num. 5. de cler. non resid. Staphyl. de litt. grat. tit. de stat. & qual. benef. n. 6. & seqq. Hoied. de benef. in comp. par. 1. cap. 17. Quæ iura Concilium Tridentinum approbavit, & innouavit, quia ecclesiasticus ordo peruertitur, quando vnus plurium officia occupat clericorum, c. quia in tantum c. referente, & ibi gloss. fin. hoc tit. c. cum singula eod. in 6. Et statuit vt vnum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur, quod si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat aliud simplex sufficiens, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre, & mandat dictum decretum, quoad effectum retentionis plurium beneficiorum in quibuscumque personis, quocumque titulo etiam cardinalatus honore fulgeant, obseruari, & non modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia, quam regularia, quæcumque etiam commendata pertinere, cuiuscumque tituli, ac qualitates existant, c. cum ecclesiasticus sess. 24. quod late explicat Gars. de benef. part. xj. cap. 5. §. 3. à num. 279. vsque ad finem. In ista sufficientia considerantur plura, nobilitas, scientia, quia tales personæ maioribus redditibus sunt honorandæ, c. de multa in fin. hoc**

sis. Panor. in c. cum adeo num. 5. de rescript. dignitas, l. sed & si quid §. 1. ff. de usufr. Et quod possit sufficere sibi & suis, hospitalitatem seruare, & iura episcopalia soluere, c. de monachis. gl. in c. extirpanda in verb. sufficiens h. t. & ibi Pan. n. 4. & Can. c. student in fin. & ibi glo. fin. & Can. 50. dist. c. sicut de suppl. neglig. pralat. oneribus fabricæ, receptionis legatorum, & nuntiorum sedis Apostolicæ, & reliquis similibus satisfacere, c. 1. & ibi gl. in verb. necessitatem 21. quæst. 1. c. presenti, & ibi glos. in verb. oneribus, & Can. de off. ord. in c. 1. hoc tit. in 6. & ibi late Ioan. Andr. nu. 3. Hoied. de benef. incomp. part. 1. cap. 19. n. 23. & seqq. Beneficium valoris viginti quatuor ducatorum computatis distributionibus quotidianis non dicitur sufficientes redditus habere. Caput decis. 65. par. 1. cap. 1. & ibi glo. in verb. necessitatem 21. quæst. 1. & ibi Can. c. de monachis, & ibi Doct. notant. hoc s. t.

21 Cura ¶ consideratur dupliciter, large & striete, Innocent. in cap. cum satis sit num. 2. de offic. Archid. Ioan. Andr. num. 8. Pan. sub n. 2. & Can. Rot. diuers. decis. 52. num. 5. & seqq. part. 2. Extrauag. execrabilis §. fin. hoc tit. inter Communes. Large cura dicitur potestas fori contentiosæ, prout est, suspendere, excommunicare, absoluerè, visitare, & alia huiusmodi, quæ tendunt ad correctionem mortuum, etiam per subtractionem fructuum, & præbenda tantum, & non alias, Rot. decis. 18. hoc tit. in antiquior. Felin. in cap. in nostra in 50. Corol. de reser. quam habere possunt Archidiaconi, qui non coguntur esse sacerdotes, & alii inferiores Prælati, cap. dudum cl. 2. v. sed cum in iure confessus, & ibi glos. in verbo suspendit. de elect. c. 1. de off. archid. c. cum contingat in fin. de foro comper. Stricte ¶ cura dicitur potestas ligandi, atque soluendi in foro pœnitentiali, & hæc in nullo potest esse nisi sit sacerdos, c. in nono 21. dist. c. omnis de pœnit. & remis. & exercetur in subditum populum,

vel clericum, c. 1. 9. q. 2. c. nullus de paroch. c. quod autem de pœnit. & remis. c. cum ab Ecclesiarum de off. ord. gl. in Clem. dudum in verbo impendenda de sepult. & ibi Can. qualem Episcopi habent, & regulares Prælati, c. ne pro defectu de elect. Prælati qui habent iurisdictionem generalem in collegiatis ecclesiis, c. quia propter, & ibi gl. 1. de elect. c. sicut in vnaquaque 21. q. 2. ac parochi, c. licet canon. de elect. in 6. & ibi Can. c. cum ab Ecclesiarum de off. ord. De etate, & aliis requisitis necessariis ad curata beneficia dictum est supra, lib. 1. Tit. de etate. qualis. & ordin. præfic.

Altera beneficiorum diuisio est. Quædam sunt ¶ secularia, quædam regularia, c. 15. cum de beneficio, & c. cum singula hoc tit. in 6. Omne beneficium præsumitur sæculare ex primæua institutione, quia D. Petrus fuit sæcularis; Prob. ad Mona. in d. c. cum de beneficio n. 5. hoc tit. in 6. & ibi Can. Rot. decis. 2. post prim. eod. in nouis Fran. Marcus dec. 481. num. 12. part. 1. Bellam. in cap. dilectissimi num. 11. & 12. Causa 12. quæst. 1. & ibi Præpos. num. 15. Is qui nicitur statu, debet probare statum, si probabiliter ex aduerso negatur, c. fin. de verb. sing. l. si ex possessione C. vbi causa status & c. l. liberis §. fin. ff. de liber. caus. l. circa ff. de probat. Rot. diuers. decis. 114. num. 11. part. 2. Quando ¶ non probatus 24 status præcedens alterius qualitatibus beneficij, sufficit impetranti probare statum præsentem per decem annos: quando constat de statu præcedente regulari, tunc necesse est, quod status sæcularis sit legitime præscriptus, quodque beneficium spatio quadraginta annorum ab vno, vel pluribus clericis sæcularibus constitutis in eo Rectoribus, non commendatariis, Prob. ad Monach. in d. c. cum de beneficio n. 13. ex collatione Episcopi, non abbatis, vel alterius inferioris: (nam status ecclesiarum, quoad ipsarum mutationem, pendet à potestate Episcopi, Clem. in agro §. adhuc de Stat. Monach. Franc. in cap.

cap. cum de beneficio, & ibi Archid. num. 2. & Can. communiter de preb. in 6.) exitit continue, & pacifice gubernatum, etiam si ante vel post religiosi quandoque ministraverint in eodem, d. c. cum de beneficio, & ibi Franc. nu. 5. & Can. Zab. in Clem. 1. num. 18. & seqq. de suppl. neglig. preb. Rot. dec. 2. hoc tit. in non. & divers. decis. 208. in princ. part. 1. Dec. Conf. 126. quia ultimus status attenditur, in iudicanda beneficii qualitate, legitime prescriptus, qui non tollitur per vnicum actum prescriptioni contrarium, ante vel post completam prescriptionem interuenientem, quando est modici temporis, Franc. in d. c. cum de beneficio num. 3. Dec. d. conf. 126. Bald. in l. si Materua n. 2. C. ne de stat. defunct. Card. Seraph. decis. 1120. Non fit requiritur titulus, quia talis prescriptio non est contra ius commune, sed contra ius priuatum, in prescriptione causanda super statu secularis beneficii, vt sic dicatur consuetum regi per seculares, imo habet pro se presumptionem iuris, cum in prima institutione omne beneficium sit seculare, vt dictum est, Franc. in d. c. cum de beneficio n. 9. & ibi Can. hoc tit. in 6. Eadem ratione in prescriptione causanda fit super statu regularis beneficii, ad repellendum impetrantem sufficit administratio regularis per quadraginta annos continuos sine titulo, Franc. in d. c. cum de beneficio sub n. 9. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gl. 8. à nu. 30. vsq. ad fin. Garz. de benef. part. 7. c. 10. num. 34. & seqq. sed quoad presudicandum diocesano loci requiritur titulus, vel prescriptio, in cuius contrarium non sit memoria, c. 1. de prescript. in 6. ex quo ius commune resistit saltem quoad ea, quæ sunt legis diocesane, à quibus loca regularia sunt exempta, c. 1. de Stat. Monach. c. cum pro utilitate 16. quest. 1. capit. fin. de cens. Pro maiori intelligentia sciendum est, quod sunt diuersa; an controuertatur

substantia beneficii, an status beneficii, an vero vsus, siue status ipsius vsus: Bald. in l. honorum numer. 1. 2. & 3. vers. triplex C. de bon. poss. secun. tab. & in l. omnium num. 1. C. de testam. Controuertitur substantia, fit quando quaeritur, an sit beneficium ecclesiasticum, vnde si probatum sit, quod ecclesia sit erecta auctoritate Episcopi, & consequenter quod est beneficium ecclesiasticum, qui vult dicere illud fuisse suppressum per vnicionem, debet id probare per litteras, vel per immemorabilem, Rot. diuers. decis. 509. in fin. par. 1. quæ est Cesar. decis. 6. num. 16. & seqq. de preben. Put. decis. 232. lib. 1. num. 2. & 3. Pan. in c. auctoritate n. 4. de censib. Clem. si vna, de reb. eccl. non alien. Rot. decis. 9. & 10. de reb. Eccl. non alien. in antiq. Is qui possidet beneficium non tenetur probare eius erectionem, sed sufficit ei probare statum beneficii, & de eo tanquam de beneficio fuisse factas collationes per ordinarium, & effectum fuisse sortitas, licet in contrarium producat mala erectio contra formam mandati Pontificij, Cresc. decis. 12. de probat. Bald. in l. non nudu nu. 5. & 6. C. eodem. Controuertitur status fit beneficii, quando quaeritur, quale sit, seculare, vel regulare: l. si seruum §. fin. ff. de act. empt. las. in rubr. inst. de act. n. 1. Rot. d. dec. 509. in fin. par. 1. diuers. Sententia super statu facit ius quoad omnes, quando fuit citatus is, cuius principaliter interest, puta, Dominus Episcopus, Linguinum, & ibi DD. ff. de stat. hom. Mohed. decis. 8. de re iud. Controuertitur fit vsus, siue status ipsius vsus, quando quaestio est de modo conferendi beneficium, vt puta, an parochialis de mensa conferenda sit per concursum, Rot. Farinat. dec. 646. n. 6. par. 1. Rot. decis. 2. n. 2. hoc tit. in nou. arg. c. si iudex de sent. exc. in 6. & ibi not. & solum debet attendi status, vel possessio, quæ pro tunc est: cap. querelam de elect. cap. consultationibus, de iure patr. cap. si iudex de sent.

30 *excom. in 6. & ibi not.* Aliquando ꝑ controvertitur quasi possessio conferendi, præsentandi, eligendi, & sufficit quasi possessio tunc temporis ad sustinendam prouisionem, vel electionem iam factam, nec attenditur præcedens status contrarius, ideo si ultimus status beneficij sit de libero, sustinetur collatio facta ab Episcopo, non obstante exceptione iuris patronatus, sicut è contrario collatio vti de iure patronatus facta ad præsentationem patronorum sustinetur ex solo ultimo statu, c. consultationibus, de iure par. c. querelam de elect. cap. cum olim. de caus. possess. & prop. Greg. 15. decis. 77. in fin. & ibi annot. & decis. 112. num. 2. & ibi annot. Gonzal. super reg. de mens. & alter. gloss. 45. §. 2. à n. 3. vsque 14. Garf. de benef. part. 5. cap. 5. num. 2. & plurib. seqq. quia isti actus vt fructus pertinent ad bonæ fidei possessorem, prouisio quoque apostolica de beneficio vti de principali dignitate, & eius vigore capta possessio declarat statum beneficii, vbi de alio anteriori non constat, c. cum de beneficio de prab. in 6. Greg. 15. decis. 482. & ibi annot. Nunc redeundo ad materiam, ponendæ sunt duæ regulæ. Prima, est quod clericus ꝑ sæculari priorarum simpliciter impetranti, non prouidetur de consueto per religiosos gubernari, c. possessione de reb. Eccles. alien. & c. c. cum causam de elect. c. cum de beneficio §. fin. hoc tit. in 6. cap. regularia in fin. seß. 14. cap. perniciosam §. fin. 18. q. 2. quia gratia simplex est interpretanda secundum qualitatem personæ impetrantis, d. c. cum de beneficio §. fin. & ibi gl. in verb. prioratus; & Panor. in d. c. possessiones num. 4. Imo collatio, aut commenda cuiuslibet ecclesiæ, vel beneficii regularis facta clerico sæculari est ipso iure nulla, cap. possessiones de reb. Eccles. alien. & c. Clem. 1. de suppl. neglig. Pralat. Franc. Marc. decis. 1274 part. 1. sed conferens non priuatur ea vice potestate ordinandi, aut fit deuolutio ad Dicæcesanum,

neque recipiens redditur ineligibilis, Gemin in cap. cum singula, §. prohibemus sub num. 5. vers. quero, an quod hic dicitur, & ibi Franc. n. 2. hoc tit. in 6. Franc. Marc. decis. 1272. in fin. part. 1. secunda est, Monacho, vel Religioso ꝑ non potest conferri, neque etiam idem præsentari ad beneficium sæculare, etiam spectans ad ius patronatus Monasterii, Pan. in cap. sicut num. 4. & Zab. in Clem. 1. num. 19. de suppl. neglig. pralat. & collatio facta etiam Canonico regulari de beneficio consueto solum clericis sæcularibus assignari, est nulla, nec excusat negligentiam conferre, vel præsentare habentis, quominus habeat locum deuolutio ad superiorem, Bellam. decis. 172. d. c. sicut in fine. Quod Ioannes Andreas credit verum esse in non curatis, in d. c. sicut num. 4. quia Monachis non est permillum extra Monasterium intulari, nisi propter animarum curam, Gloss. in Clem. quia contingit. §. vt autem in verbo sæcularibus de relig. domib. de quo dicemus, sub titulo de Stat. Monach. & cler. reg. Regulate ꝑ beneficium eiusdem ordinis, siue religionis, & monasterii religioso expresse professo, Clem. 1. §. sane 2. de rel. domib. Bellam. dec. 76. conferri potest in titulum, Clem. 1. de suppl. neglig. pral. Rot. diuers. decis. 772. p. 1. Beneficium alterius religionis, vel habitus non potest, nisi canonice ad eam fuerit translatus, cum distinctione, an sit par, largioris, vel strictioris religionis, glo. in Clem. 1. in verbo pralatum de elect. c. cum singula §. fin. & ibi gloss. & Can. eod. in 6. quia non licet illis aliorum monasteriorum prioratus, administrationes, vel officia gubernare, d. c. cum singula in fine. Ratione minoris instructionis alterius religionis, eadem ratione prohibetur Religiosus aliquis ꝑ in Abbatem, vel Prælatum alterius religionis, vel habitus eligi sub pœna nullitatis electionis, nisi in Episcopum sæcularis, vel cuiuslibet regularis Ecclesiæ,

delecta, *Clem. 1. de elect.* tum etiam quia rationi non congruit, ut homines disparis professionis, vel habitus, simul in eisdem monasteriis socientur, *d. clement. 1. An autem eligi possit in Prælaturam inferioris secularis Ecclesie* Vide *gl. in Clem. 1. in verbo secularis de elect.* & *ibi Can. Lambert. de iurepatr. art. 19. 7. q. primo. 1. par. lib. 2. n. 6. & seqq. Pan. inc. quod Dei timorem nu. 5. de stat. Monach. & Canonic. reg. & ibi Can. Prioratus quoque Ecclesie, administrationes, seu officia, & beneficia vnius monasterii, etiam eiusdem ordinis, siue religionis absque sedis apostolicæ auctoritate religionis alterius monasterii conferri non possunt, quia non licet illis habere locum in diuersis monasteriis, quorum vnum ab alio non dependet, nec inuicem sunt connexa, *c. fin. in fin. de relig. domib. c. constitutis, & ibi gloss. fin. & Can. de elect. c. vnum 21. quast. 1.* Qui alienis monachis siue eiusdem, siue alterius religionis præfata commiserint, ea vice ordinandi de ipsis sunt potestate priuari, quæ deuoluitur ad diocesanum in non exemptis in exemptis ad summum Pontificem; ij autem qui ea suscipere, vel suscepta præsumpserint retinere, redduntur ineligibiles ipso iure, *capit. cum singula. §. fin. hoc titul. in 6.**

35 Monachi eiusdem religionis licet diuersorum monasteriorum inuicem in abbates eligi non prohibentur, & in eo *c. nullus de elect. in 6.* non corrigitur per *Clement. 1. de elect.* Color diuersitatem non inducit, nisi sit de substantia, quia regulares Canonici Sancti Augustini variant in colore, & inuicem eligi possunt in Prælatos Monasteriorum, & in quibusdam religionibus est duplex color, vnde videmus, quod Cistercienses, & Griseo, & albo colore, prout placet, vtuntur, *gl. in d. Clem. 1. in verb. religionis & ibi in verb. vel habitus, & ibi Can.* Concordat Concilium Tridentinum, quod statuit, vt regularia be-

neficia in titulum regularibus professis prouideri consueta, cum vacare contigerint, religionis illius ordinis tantum, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, conferantur, *c. regularia sess. 14. Garc. de benef. par. 7. cap. 10. n. 8. & vsque ad nu. 16.* Idem sanxit, vt monasteria commendata, quæ suos Conuentus habent, vacantia non nisi regularibus eiusdem ordinis expresse professis conferantur, & ne fraus aliqua fieri possit, mandat vt in prouisionibus dictorum beneficiorum qualitas singulorum nominatim exprimat, aliterque facta prouisio subreptitia esse censetur, nullaque subsequenti possessione etiam triennali adiuuetur, *c. cum pluraque sess. 25.* Concordat quoque Stylus Curie, iuxta quem beneficia regularia cathedralium ecclesiarum non conceduntur clericis secularibus, nisi ad sex menses à die adeptæ possessionis computandos, & deinde in titulum cum oportuna habitus susceptione, & professionis regularis emissionem, *Mandos. de sig. grat. tit. prouisiones vers. beneficia regularia, quæ probatur ex mandato ad resignandum Canonice carum, quem resignans dicebat se obtinere, Achi. decis. xj. de probat. Bellam. decis. 76. c. cum singula §. prohibemus de preb. in 6. & ibi Can.* Præceptoris quoque sunt beneficia regularia, quæ militibus ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, aut B. Mariæ Theutonicorum professis commendantur ad nutum magni Magistri, & Conuentus manualia, quia isti verè sunt religiosi, se suaque dedicant Deo, tenentur stare obedientiæ, & dispositioni superioris, & non possunt tenere proprium, *c. cum deputat. & ibi Can. de iud. Mohed. decis. 10. de caus. poss. & prop. per c. cum ad monasterium S. tales, & ibi Can. de stat. Monach. Bald. conf. 170. numer. 2. libr. 2.* idem obtinet in Præceptoris, siue Commendis ordinum diu-

Iacobi, Calatrauz, & Alcantara, & similitum, in quibus milites profitentur castitatem coniugalem, *Nauarr. de reddis. & ecclis. quest. 1. monit. 55. per tot. & monit. 56. Qarz. de benef. par. 1. c. 4. num. 6. & seqq.*

37 Tertia diuisio est. Beneficiorum quædam ¶ dignitates personatus, officia sunt, quædam canonicatus, præbenda, *c. de multa hoc tit. c. 1. de consuet. in 6. & ibi late Gemin. nu. 6. & seqq.* Vicaria, Capellania, altare, oratorium, *c. fin. in princ. de concess. præb. in 6. & ibi Canon.* vocantur Dignitas est quædam præeminentia cum administratione, & iurisdictione, & eam obtinens propriè, & strictè appellatur Prælatum, *c. cum ab ecclesiarum de off. ord. c. nisi essent hoc tit. l. honor. ff. de mun. & hon. vt est prior Collegiata, vel Conuentualis Ecclesiæ, Abbas, Præpositus, Decanus, Archidiaconus, Archipresbyter, c. 1. de at. qual. & c. c. quamuis de verb. sig. clem. 1. & ibi gl. in verb. Prælatum de elect. Clem. ne in agro §. 1. vers. rursus de stat. mon. Pan. in d. c. de multa num. 2. & seqq. & Rot. decis. 9. hoc tit. in nou. Archid. in c. 1. numer. 1. & 2. de consuet. in 6. Franc. Aret. conf. 23. in princ. vbi ponit tria signa dignitatis, Personatus minus ¶ dicitur quam dignitas, quia est quidam honor sine administratione, vt quia habet stallum in choro honorificum præ alijs; *l. ad Rempublicam, vers. annus ff. de muner. & hon. c. audita de rest. spol. in princ. & ibi Canon. cap. fin. ne clerici, vel Monach. & c. Archid. in d. c. 1. m. 1. & 2. de consuet. in 6.* Officium est ¶ administratio rerum ecclesiasticarum sine iurisdictione, & absque prærogatiua siue præeminentia, quale habent Sacrista, Thesaurarius, & c. c. 1. de consuet. in 6. & ibi Archid. num. 6. & Canon. Panor. in d. c. de multa numer. 21. & seqq. & ibi Canon. Rot. decis. 9. hoc tit. in nou. Scaphyl. de litt. grat. de mod. & form. impetr. tit. dignit. person. & off. dist. Panor. in Clem. dispendiosam num. 7. de iudic. In his attendenda est consuetudo eccle-*

siarum, & communis reputatio, vt tradunt Doct. in locis citatis. Verbum beneficium comprehendit dignitates in dispositione iuris, *Clem. auditor & ibi gloss. in verb. beneficium, & Zab. num. 21. de rescript. & Priuilegijs, c. tua nobis de verb. signif. c. si tibi concessio hoc tit. in 6. secus in impetrationibus, c. fin. hoc tit. c. quamuis eodem in 6.* Canonica ¶ est ius, quod oritur ex receptione in fratrem tribuens ius ad ea, quæ ad canonicatum pertinent, cum stallulo in choro, & loco in Capitulo, & perceptione distributionum, & victualium, quæ presentibus dantur, etiam antequam consequantur præbendam, *c. dilectus 1. c. pro illorum in fin. & ibi gl. & vtrouique Canon. hoc tit. c. fin. §. in illu. de concess. præb. in 6. Felin. in c. cum N. num. 23. de constit. late Scaphyl. de lit. grat. tit. de ser. expectat. in princ. numer. 2. & seqq. Zab. in clem. fin. in 15. quest. hoc tit. Asill. in c. si quis numer. 3. 1. quest. 3. nomen confratrum est proprium Canonicorum, c. relatum hoc tit. notant Canon. post gloss. in verb. receperunt in d. c. cum N. de constit. Rot. diuers. decis. 684. numer. 2. & 3. part. 1. soli habentes ius canonicæ faciunt capitulum, & vnum corpus cum episcopo, c. nouit. cap. quanto. de his qua fiunt à Prælat. obtinentes dignitatem vel personatum in ecclesia absque canonicatu, non habent vocem in capitulo, Panor. in c. scriptum num. 4. per illum text. de elect. Felin. in c. cum olim. & ibi Panor. & Canon. de re iud. Præbenda ¶ est quid temporale debitum canonico ratione officij, & canonicæ, c. relatum c. dilectus 1. & 2. hoc tit. c. si clericus c. si postquam eodem in 6. c. cum super questione de concess. præben. Alph. Hoieda de benef. in comp. part. 1. cap. 12. si habet annexum canonicatum ratione canonicæ dicitur ius spirituale, c. dilecto hoc tit. & ibi Panor. num. 6. singulariter considerata consistit in mera temporalitate, & laicus eam habere potest, d. c. cum N. & ibi gl. in verb. receperunt & Canon. Caput aq. decis. 356.*

part. 2. licet laicus non sit capax canonice, c. cum in e. cl. de instit. Felin. in d. c. cum M. num. 13. 14. 15. & 16. ius autem monachus cadit in laicum: Innoc. in c. 2. de instit. & ibi Pan. nu. 6. & seqq. Vitall. in Clem. vt hi qui nu. 13. de at qual. & c. omnis Canonicus debet habere prabendam, sed non conuertitur, quia potest quis esse prabendarius, & non Canonicus, c. super specula de magistr. & c. Sola enim perceptio Salarij non facit decurionem, l. sola salarij ff. de decurion. alias incipit l. Herennius, Præbendarum alia sunt distincta à canonicatibus, c. fin. de consuetud. in 6. alia sunt annexa canonicatibus, c. si clericus hoc tit. in 6. cap. quia sape in fin. & ibi post gl. Can. eod. tit. & lib. Primo casu si Canonicus præbendatus impetrat gratiam de aliquo beneficio facta mentione de præbenda, & non de Canonicatu, gratia valida est, nec censetur subreptitia, sed subreptitia est, si fecerit mentionem de Canonicatu, & non de præbenda, habet plus commodi, & temporalitatis, quam Canonicatus, Felin. in c. cum adeo num. 1. de rescript. Rot. dec. 33. de rescript. in nou. & dec. 72. eod. in antiq. Rot. Bifign. decis. 2. hoc titul. Secundo casu quando quis consequitur præbendam, eo ipso, quod habet Canonicatum, non est opus facere mentionem de præbenda, quia sunt annexa Canonicatibus, & sunt de iure, & pertinentiis ipsorum, Felin. in d. cap. cum adeo sub nu. 1. & in d. c. cum M. nu. 16. Rot. dec. 33. de rescript. in nou. In eadem ecclesia quis duas præbendas non potest obtinere, c. litteras vestras de concess. præb. Clem. si iuxta de præb. & per assuectionem secundæ vacat prima, c. fin. de consuet. in 6. In quibusdam Ecclesiis non est certus portionum numerus, vel præbendarum distinctio, sed procedunt in redditibus communibus, quæ solent diuidi inter canonicos, & beneficiatos, cap. statimus & ibi gl. & DD. de maior. & obed. cap. ex parte, & ibi

bi gl. in verb. distincta de concess. præb. cap. dilectus 1. & ibi Panor. num. 8. hoc tit. siue in domibus suis, siue in congregatione viuentes: c. Sacerdos 1. quæst. 2. & harum quædam sunt numeratæ, quia habent certum Canonicorum numerum, c. fin. §. presenti, de concess. præb. in 6. firmatum auctoritate superioris, iuramento, seu consuetudine, Ioan. And. & Host. in c. ex parte de concess. præb. Rot. decis. 9. de probat. in antiq. alia non sunt numeratæ, cap. dilecto, vers. præterea, hoc tit. & ibi Pan. num. 9. & Can. pulchre & late Rot. decis. 6. in princ. per duas col. de consuet. in nou. Præbendæ veniunt appellatione beneficiorum, c. fin. §. fin. & ibi Eranc. n. 2. de concess. præb. in 6. tam collegiatæ, quam cathedralis ecclesiæ, Felin. in c. postulasti num. 4. & in fin. 3. fall. de rescript. Rot. decis. 8. de concess. præb. in nou. dicens in fine capit. quamuis hoc titul. in 6. seruandum esse in suis terminis, Limita quia gratia facta alicui de beneficio in aliqua ecclesiarum ciuitatis, vel diocesis ad cathedralem ecclesiam propter ipsius honorem se non extendit gratia vero facta alicui in aliqua ecclesiarum prouinciarum, & metropolitana & cæteras cathedrales ecclesias includit, quia vberior hoc casu quàm alio est gratia, c. quamuis §. pen. & fin. hoc tit. in 6. nam diocesis & ciuitas sunt correlatiua, sed prouincia non est correlatiua ciuitatum, sed illarum collectiua, siue conclusiua, ita quod propriam ciuitatem etiam includat, Anchar. in d. c. quamuis in 6. not. Item in materia stricta appellatione beneficii non venit præbenda, c. 1. de fil. præb. in 6. & ibi monach. & Can. Rot. dec. 2. eod. in nou. Felin. in c. postulasti sub nu. 4. vers. secunda conclusio, de rescript. vbi ponit quinque fall. Episcopus & Capitulum ¶ 42 numerum Canonicorum, vel præbendarum minuere, aut dignitatem suppressere non possunt sine causa, c. ex parte de constitut. cum causa possunt: & ex decretis Concilij Triden-

Tridentini, in ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, vbi frequentes, adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonico-
 rum gradui non sufficiant, aliquas præbendes possunt suppressere, ita tamen vt tot supersint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati ecclesiasticæ valeant respondere cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, non obstantibus quibuscumque etiam priuilegiis, reservatione etiam speciali & affectione, neque dictæ suppressiones tolli, aut impediti possunt ex quibuscumque prouisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusuis derogationibus, aut suspensionibus, *cap. in ecclesiis sess. 24.* Item possunt numerum præbendarum minuere ob diminutionem reddituum, *c. quoniam vt ait, de vit. & honest. cler. gloss. in d. c. ex parte in verb. diminuti Felin. in c. cum accessissent n. 17. Bald. num. 20. & Can. communiter de constit. Greg. xv. dec. 483. & ibi annot. etiam si à Papa fuisset præfixus numerus, vel dignitas creata, sicut è conuerso non obstante confirmatione Apostolica possunt numerum augere, quoddam ius spirituale de nouo creando, *c. dilecto §. præterea, vers. quemquam interdum hi de præb. sap. ex parte de concess. præb. sine præiudicio præbendarum diuinarum, c. cum M. de constit. & ibi post glo. in verb. nihil perciperent Can. Garz. de benef. part. 12. c. 1. per totum, auctis facultatibus, d. cap. cum M. & Panor. in c. cum accessissent num. 4. & ibi Fel. nu. 7. de constit. Pan. in d. cap. dilecto sub num. 10. hoc tit. etiam Canonatibus, & dignitatibus plenius, d. c. cum M. quia dominium fructuum spectat ad eos, & ideo vt domini possunt de ipsis disponere, l. in re mandata C. mandati Felin. in c. cum omnes sub num. 9. de constit. post gl.**

*in verb. industriam Greg. xv. dec. 29. c. fin. de verb. signif. quod collatio non tollit, Corn. conf. 225. num. 2. lib. 1. c. cum olim & ibi gl. in verb. præiudicium & Can. de consuet. c. 1. & ibi post gl. Can. de instit. nisi per superiorem in confirmatione apposita fuerit clausula decreti decernentis irritum & c. aut numerus sit iuramento firmatus: c. 1. §. ex parte, & ibi gloss. in verb. & irritum de concess. præb. in 6. Zab. in Clem. 1. num. 5. & 6. de concess. præb. Pan. in d. c. dilecto nu. 14. hoc tit. per illum text. nam licet in Cathedrali, seu collegiata ecclesia fuissent solum decem canonici per magnum tempus, non propterea probatur certus canonicorum numerus, nisi alias probaretur auctoritate superioris, vel iuramento, seu statuto firmatus: Ioan. Andr. in c. ex parte numer. 6. de concess. præb. & ibi Can. Rot. decis. 9. de probat. in antiq. præterea episcopus, & capitulum possunt dignitatem semel extinctam reintegrare, & restituere cum assignatione dotis, d. c. cum accessissent, & ibi gloss. fin. Felin. num. 14. & 15. & Can. create vero dignitatem omnino nouam non possunt, quia erectio dignitatis nouæ pertinet ad Papam, c. 1. & ibi gloss. 1. dist. 22. inferiorum beneficiorum erectio spectat ad episcopum, *cap. nemo ecclesiam de consecrat. dist. 1. glo. 1. in fin. & Clem. 2. de decim. omnes autem erectiones in dataria Apostolica dantur cum clausula sine alicuius præiudicio c. ecclesia antiquitas & c. seq. 16. q. 1. c. 1. ante fin. de nou. op. nunc. c. cum olim in fin. de elect. c. ad audientiam 1. de eccles. adif. extrauag. ad Apostolatus de concess. præb. inter Ioannis 22. quæ intelligenda est de alio præiudicio, quam in gratia expresso; Bart. in l. fin. §. idem quæsitum est num. 3. & 4. ff. de cond. iud. & ibi DD. quando Decanus, & Capitulum supplicat, additur, & de consensu ordinarii, Mand. de sig. grat. tit. erectiones, vers. quand. Decanus, Vicaria † Capellania, Altare, Oratorium, sunt beneficia ecclesia.**

clericalia, quando dantur clerico in titulum
 perpetuum, Clem. 2. & ibi gloss. 1. in fin. de decim.
 Gemin. in cap. 1. num. 14. de consuet. in 6. Cas. de-
 cis. 13. num. 10. hostit. Sarnen. in reg. de instr. & c.
 quest. 23. c. ex parte el. 2. & ibi Felin. in princ. Dec.
 numer. 2. & seqq. & Can. de rescript. etiam vbi
 singulis annis Capellanus presentari Epif-
 copo, & ab eo idem vel alius Capellanus ad
 dictam presentationem recipi debeat, Rot.
 Fastol. dub. 56. Fel. in c. ex parte el. num. 3. in fin. de
 rescript. c. presbyteri de Capel. monach. Hospitalis
 44 † aliud est priuatum, siue prophanum, seu
 laicale, aliud est publicum, siue religiosum:
 Laicale censetur, quando institutio, & de-
 stitutio Rectoris pertinet ad laicos, c. inter
 dilectos de donat. & ibi Pan. num. 12. Imol. num. 8.
 Bald. in Auth. hoc ius porrectum nu. xj. c. de sacros.
 eccl. Felin. in c. de quarta nu. 5. de prescript. Rom.
 cons. 477. nu. 8. & seqq. Rot. diuers. decis. 725. nu.
 1. par. 1. Collegium in eo tenentium hospita-
 litatem est licitum, Panor. in c. dilectos nu. 10.
 Religiosam est quando edificatum, vel de-
 puratum est ad hospitalitatem auctoritate
 episcopi, aut Rectoris institutio, & destitu-
 tio pertinet ad episcopum, c. de xenodochijs c.
 ad hoc de relig. domib. aut impetratur a summo
 Pontifice, vel in eo missa publica celebra-
 tur: Clem. per litteras, & ibi gloss. in verb. ecclesias,
 & Can. hoc tit. Felin. in d. c. de quarta num. 12. de
 prescript. Rot. diuers. decis. 725. nu. 2. 3. & 4. par. 1.
 plures cumulans. indistincte siue laicale, siue
 religiosum potest committi tam clericis se-
 cularibus quam laicis viris prouidis idoneis,
 & boni testimonij in regimen, Clem. qui con-
 tingit §. 1. & ibi gl. in verb. secularib. de relig. dom.
 & ibi Zab. nu. 5. & seqq. Imol. sub nu. 12. Pan. in
 d. c. de xenodochijs num. 4. Rot. diuers. decis. 725.
 nu. 6. & seqq. plures cumulans, quia dicta Clem.
 quia contingit, intelligitur in hospitalibus in
 genere, Zab. in d. Clem. quia contingit in 2. not.
 Rot. diuers. dec. 302. in princ. par. 2. non tamen

ultra triennium vni & eidem personæ, nisi
 aliter in fundatione cautum reperiat, non
 obstante quacumque vnione, exemptione,
 & consuetudine in contrarium etiam im-
 memorabili, seu priuilegijs, & indulgijs qui-
 buscumque: c. admonet §. fin. sess. 25. omisso
 iuramenti, luentarij, annue redditionis ra-
 tionis, cæterarumque solemnitarum dicta
 Clem. non immutans naturam hospitalis,
 sed operatur, vt ad illas obseruandum ad-
 ministratores possint cogi per ordinariū, vel
 possint repelli à iudicio, Zab. in d. Clem. quia
 contingit §. illi numer. 2. vers. 6. quero & ibi Can.
 Rot. diuers. decis. 302. num. 3. par. 2. Greg. 15. de-
 cis. 31. num. 4. & seqq. & annullari gesta in præ-
 iudicium hospitalis ac processus cum admi-
 nistratore aut constituto ab eo, auctore ha-
 bitus in præiudicium hospitalis, l. legitimos &
 ibi Bart. in princ. & in fin. ff. de legit. tutor. l. tutor.
 qui reperiatur & ibi Bart. & DD. ff. de admin.
 & peric. tut. Caput aq. decis. 324. Greg. xv. decis.
 530 & decis. 574. Myns. obs. 7. cent. 2. vbi limitat
 vno modo, & ideo licet sint descripta inter be-
 neficia ecclesiastica diocæsis, aut in libro
 collectorum decimarum papalium, Rot. d.
 decis. 725. nu. 10. & 11. Clem. quia contingit §. vt
 autem, & ibidem Anch. & DD. de relig. dom. ap-
 pellatione beneficiorum non veniunt, & in
 titulum conferri non possunt, etiam si de
 consuetudine hoc fuerit obseruatum, quæ
 est reprobata, nisi in illorum fundationibus
 secus institutum fuerit, seu per electionem
 per superiorem confirmandam sit de recto-
 re prouidendum, quibus duobus casibus
 non includuntur sub litteris generalibus à
 sede Apostolica, vel legatis ipsius etiam mo-
 tu proprio super prouisione quorumcum-
 que clericorum directis, aut super reserua-
 tione fructuum beneficiorum, nisi speciali-
 ter exprimentur, Clem. per litteras, & ibi gloss.
 super verb. super prouisione & glo. seq. & gl. in verb.

XXX

proui-

provideri hoc tit. & ibi *Can. communiter*. sed possunt dari in titulum, & veniunt appellatione beneficiorum, ac alias collatio, provisiō, ordinatio omni caret roboris firmitate, *d. Clem. quia contingit* §. 1. & ibi *Anch. numer. 10. Pan. num. 15. & Can. communiter*. Ratio diversitatis est, quia redditus hospitalium, quando dantur in regimen, siue administrationem principaliter deputantur ad vsum pauperum, secundario ad cultum diuinum, & illi, quibus hospitalia commissa sunt, tenentur ordinarijs, & alijs, quibus subsunt hospitalia, vel deputandis ab eis singulis annis de administratione sua reddere rationem, *d. Clem. quia contingit. Anch. in Clem. per litteras numer. 7. hoc tit. c. administratores* §. 2. *c. fin. §. 7.* Et ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperint, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgetur: *d. c. admonet* §. *fin. §. 23.* Sed quando dantur hospitalia in titulum, redditus deputantur accessorie ad vsum diuinum, & ad officium, quod est annexum beneficio, & Rectores faciunt fructus suos, nec tenentur ad annuam rationem: *Zab. in d. Clem. per litteras numer. 12. vers. de i. mo quinto quæst. Vital. in d. Clem. quia contingit numer. 20. & seqq. Rot. diuers. decis. 714. num. 10. & seqq. par. 1. in dubio* quando non constat, an sit hospitaliale, vel beneficium, magis præsumitur hospitaliale; & dicens hospitaliale esse beneficium, tenetur illud probare; *Mobed. de i. §. 18. de caus. poss. & propr. Rot. diuers. decis. 106. numer. 6. par. 2. gl. in Clem. per litteras in verb. Ecclesia, & ibi DD. communiter*. Quando autem est certa existentia hospitalis, sed dubitatur de eius qualitate, an sit laicale, an religiosum, siue ecclesiasticum, tunc inspicere debet status possessionis subsecutæ, *arg. c. sum. in §. 1. & in §. 1. in verb. probatum, &*

*Can. de instit. Zab. in d. Clem. per litteras in 2. opp. Cald. cons. 4. circa medium de relig. dom. Roman. Cons. 477. Rot. diuers. decis. 106. num. 1. & seqq. par. 2. forma concessionis, Gemin. in c. fin. nu. 20. de elect. in 6. Rot. diuers. decis. 714. num. 1. & seqq. par. 1. & decis. 154. num. 1. & seqq. par. 2. Verba & clausulæ provisionis. Zab. in d. Clem. per litteras sub num. 2. vers. quæ de ratione huius decisionis hactenus. Rot. diuers. decis. 114. & 122. num. 4. & seqq. & 302. num. 2. par. 2. Publica hospitalia comparantur Ecclesijs in nouemdecim casibus enumeratis per Felin. in c. de quarta numer. 3. & seqq. de prescript. Hospitalia priuata non gaudent privilegio Ecclesiarum. Felin. in d. c. de quarta numer. 9. & seqq. Hospitalia religiosa etiam habentia Ecclesias, vel capellas, decimas, aut alia iura spiritualia, (quæ hospitali priuato non possunt accedere) Felin. in d. c. de quarta numer. 9. & seqq. ita quod veniant iure accessorii, & ipsa hospitalia sunt principalia, non possunt conferri in titulum, sed tantum debent committi in administrationem, quia ecclesiæ & capellæ sequuntur naturam hospitalium, *Anch. in d. Clem. per litteras numer. 4. per l. c. si non sunt §. fin. in fin. ff. de aur. & arg. in d. in mod. ff. de iur. et h. emp. & vend. Si vero Ecclesiæ, & capellæ sint principales habentes annexum hospitaliale, tunc in totum conferri possunt, sicut & alia Ecclesiæ, & hospitalia veniunt iure accessorii, *c. super eo h. c. tit. in 6. c. super gratia de off. deleg. c. accessorium de reg. iur. in 6. & ibi not. glo. in d. Clem. per litteras in verb. Ecclesia, & ibi Can. communiter*. In dubio quando extat hospitaliale, & Ecclesia, & nescitur quid sit principale, & quid accessorium, si apparet possessio, vel denominatio, per quam possumus alterum præeligere, illud sequemur, *l. si ut habiliter, l. si quando ff. de aur. & arg. mund. & c. cap. cum de beneficio, hoc tit. in 6. c. per tuas de prob. Pan. in d. Clem. per litteras numer. 5. Anch.***

43 *Rot. divers. decis. 106. numer. 2. & seqq. & decis. 114. numer. 4. & plurib. seqq. par. 2. si de illis non appareat, hospitale in titulum non potest conferri, constat enim de hospitali, nec constat illud esse accessorium ecclesie; nam et si hospitale & ecclesia essent annexa, ita quod neutrum esset principale in titulum conferri non potest, c. 1. & ibi glo. 2. & Can. nos sed. vac. aliq. in nou. c. c. si capitul. & ibi gloss. in verb. factam in fin. de concess. preb. in 6. 2. b. 10. d. Clem. per literas in 17. quast. Rot. divers. decis. 114. numer. 7. & seqq. par. 2. quia quando concurrunt duo, quorum vnum habet prohibendo, aliud permitiendo, vel vnum negatiue, aliud affirmatiue, plus operatur negatio, gla. in d. c. cum dilectus, in verbo de suspensis vers. alij dicunt, & melius de consuet. & Can. & impetranti hospitale, tanquam beneficium in titulum, siue sit actor, siue sit reus, incumbit onus probandi hospitale esse annexum ecclesie iure accessionis, vel ex annexione, vel ex subsecuta possessione, quia ius commune militat contra ipsum. *Ut al. in d. Clem. per literas numer. 23. & 24. & ibi Avohar. numer. 10. in fin. & Can. Rot. d. decis. 114. numer. 9. & seqq.*
 45 *part. 2. Idem iuris est in operaria fabrica, & cleemolinarijs ecclesiarum, d. Clem. per literas, & ibi Visal. numer. 30. & 31. Zab numer. 11. & 12. & Can. communiter Mohed. dec. 1. de off. vic. c. admonet §. illis sess. 25.*
 46 Quarta beneficiorum divisio est. Alia
 47 sunt perpetua alia manualia quaedam de mensa, quaedam pleno iure subiecta alteri, licet Episcopus aliqua temporalia ibi recipiat, c. cum venerabilis de Cens. glo. in c. quoniam in verbo utroque iure in fin. de priuileg. aliqua temporalia: secularia perpetua sunt, & perpetuo & non ad tempus collata censentur, c. precepta 55. dist. c. veniens, & ibi post glo. pen. & fin. *Can. de fil. presbyt. ord. & c. c. pen. & ibi glo. fin. &**

*Can. de cler. agros. Cassel. decis. 4. numer. 2. hanc Episcopus beneficium simpliciter secularitate perpetuum ex iusta causa de consensu patroni laici potest facere manuale, & amovibile ad nutum patroni, arg. c. laici & c. munitum 16. quast. 7. Navarr. Conf. 9. de off. ord. sed extinguitur beneficium, quod debet esse perpetuum, & ordinarius delinquit habere ius instituendi, quod non queritur patrono, qui etiam perdit ius presentandi ad beneficium, quia non est tale, sed libertatem quærit ponendi, & tollendi, quem & quoties voluerit, & est seruicium manuale temporarium, Navarr. d. Conf. 9. de off. ord. Regularia naturaliter manualia sunt, cum ad monasterium §. tales de stat. monach. Mand. reg. 3. referu. quast. 10. numer. 5. & quast. 11. numer. 2. & 3. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter. glo. 5. §. 6. numer. 5. & plur. seqq. ac etiam perceptoria, & commendæ militiarum, §. 10. Joannis Hierosolymitani Melitensis, ac B. Mariæ Theutonicorum, Greg. 15. decis. 109. na. 2. & 3. Gonzal. super reg. de mens. & alter. gl. 8. nu. 7. *Put. dec. 382. lib. 1. c. cum deputati & ibi Panor. in 4. not. & latius numer. 17. & Can. communiter de iud. exceptis electiuis vel curatis, quæ sunt perpetua, & collatiua, licet sint alteri subiecta, cap. 2. §. priores, & ibi gl. in verbo non murentur de stat. monach. & ibi Pan. sub nu. 5. glo. in c. cum singula, in verb. ineligibilis hoc tit. in 6. Bellam. decis. 203. Cassad. decis. 4. numer. 3. & decis. 12. numer. 9. hoc tit. Imol. in Clem. 1. sub nu. 4. de suppl. neglig. Pralat. Vnde in parochiali Ecclesia ex regularitate non recte inferitur ad manualitatem, cap. constructus, & ibi Panorm. in 2. not. de elect. Felm. in cap. per tu. sub nu. 4. vers. si tamen esset prioratus perpetuus de maior. & obed. Rot. Farin. decis. 546. part. 1. ut latius suo loco dicitur. Possunt permutari, Pan. in c. cum olim. nu. 2. in fin. de rer. permut. Vacant per obitum, resignationem, & amotionem, sicut secularia beneficia, gl. in Clem. vnica,**

in verbo reuocari, vers. & scias & c. de suppl. neglig. pral. & ibi Card. in §. promissa num. 8. Vital. nu. 3. 2. Pan. nu. 17. Beneficia quæ sunt pleno iure quoad temporalia, & spiritualia, vt fructus omnes in proprios vsus conuertantur de mensa monasterij, prælaturæ, dignitatis, non dicuntur vacare per mortem illius, qui conduxit ecclesiam, vel beneficium mensale ad firmam, quia Abbates fructus alium possunt vendere, & locare. glo. in d. Clem. unica in verb. de mensa, & ibi Can. Imo non vacant ex persona Vicarij deseruientis curæ, Clem. 1. §. quidam etiam Ecclesias curam, de excess. pral. Clem. 1. & ibi glo. in verbis de mensa: Vital. in §. promissa nu. 4. & Can. de suppl. neglig. pral. Franc. Aves. Conf. 63. num. 3. Clem. 1. & ibi glo. in verbo haberent de rescript. Petr. de Perus. de vnion. Eccles. 6. 9. num. 2. & seqq. neque per obitum prælati conferentis Vicariam, Vital. in Clem. 1. §. promissa, num. 4. de suppl. neglig. pral. Aeneas de Falcon. de reseruat. benef. quest. 3. princ. numer. 1. & 2. quando Prælati simpliciter contulit, quia præsumitur durare in eadem voluntate, in qua decedit, tunc si prælati concessit ad beneplacitum suum, nam tunc per mortem reuocatur ipso facto, quia beneplacitum morte extinguitur, cap. si gratiose de rescript. in 6. pulchre Panorm. in c. fin. numer. 6. de rescript. Panorm. in cap. fin. numer. 6. de precar. ideoque non veniunt sub generali reseruatione, vel affectione etiam, c. 2. de prab. in 6. tum etiam propter manualitatem, Aeneas de Falcon. de reseruat. benef. 3. quest. princip. num. 25. Felin. in c. per tuas sub nu. 4. de maior. & obed. & titulus curæ animarum, & omnium residet in persona Prælati, cuius dicta Ecclesia est mensalis, quam consequitur eo ipso quod assumit curam prælaturæ, anch. in Clem. 1. num. 16. de excess. pral. & Vital. numer. 81. & Canon. Extrauag. execrabilis §. fin. de prab. inter Communes. & deseruit per Vicarium temporalem etiam in

curatis, penes quem non est cura aliquo modo, Rot. decis. 21. de prab. in antiq. glo. in c. cum & plantare §. in Ecclesijs de priuil. C. in Lateranensi de prab. & ibi Innocent. numer. 3. sed nudum curæ exercitium, gloss. communiter approbata in Clem. 1. in verbo mensam, & ibi Panorm. numer. 17. & Canon. de excess. pral. Rot. decis. 2. numer. 2. de excess. pral. in nou. & rector vocari potest, quia Ecclesia in titulum, seu beneficium non confertur illi, sed nuda administratio, Clem. quia contingit, in princ. & §. vt promissa de relig. domib. & licet manualis, & mensalis sit, tamen conferri dicitur, Clem. 1. de suppl. neglig. pral. Scaph. de lit. grat. tit. de mod. prouis. num. 16. ver. prædicta. Si vero spectant ad mensam quoad temporalia, & recipiunt superioris institutionem, quoad regimen Ecclesiæ, vel saltem populi, tunc in disponitur Vicarius perpetuus assignata congrua, gloss. communiter approbata in Clem. 1. in verbo ad mensam, in fine de excess. pral. & ibi Panorm. numer. 17. Anch. numer. 16. Quando Ecclesia pleno iure subiectionis spectat ad aliquos, propterea non dicitur de mensa, licet enim Rector talis ecclesiæ institutionem & destitutionem ab illis recipiat, & ab illis visitetur, etiam quoad temporalia, non tamen possunt fructus in suos vsus conuertere, nisi illam habeant in mensam, vel in suos vsus conuertendam, cap. cum & plantare §. in Ecclesijs, & ibi glo. in verbo pleno iure c. quoniam & ibi gloss. 1. de priuil. Clem. 1. §. quidam & ibi gloss. in verbo ad mensam, vers. nec patet quod ecclesia de priuil. & vtrobique Cas. Temporalia sunt, quæ ex constitutione ecclesiæ post annum, aut aliud certum tempus vacare censentur, etiam si conferantur à Papa, Lap. alleg. 9. vbi primo reseruationes curusdam Doct. deinde reseruat. Quinto beneficiorum diuisio est. Sæcularium beneficiorum quædam sunt libera, & alia patrimonialia, alia affecta, Libera sunt, quæ

quæ spectant ad liberam dispositionem ipsius Prælati, qualia omnia præsumuntur. *c. omnes basilica, & c. seqq. 16. quæst. 7. Innocent. in c. cum venerabilis n. 4. de except. Cassad. decis. 4. nu. 7. de probat. Garz. de benef. part. 5. cap. 4. nu. 95.* Patrimonialia † dupliciter considerantur, quia aliqua pertinent ad præsentationem electionem, seu nominationem patronorum, & sola institutio pertinet ad episcopum, *Put. decis. 158. lib. 2.* alia sunt quæ pertinent ad liberam collationem ordinarij, sed ex concessione apostolica, vel statutis, aut synodalibus constitutionibus natis, seu de gratibus in tali patria, parochia, villa, vel castro &c. conferri necessaria debent, sic dicta, quia instituta fuerunt à parentibus, seu maioribus eorum, quibus postea tanquam filijs patrimonialibus conferenda sunt; *Cassad. decis. 18. hoc tit. tex. in l. in Ecclesijs C. de episc. & cler. c. bona memoria 2. §. intelleximus de postulat. pralat. gl. fin. in c. si proponente de rescript. & ibi Canon. Put. decis. 158. lib. 2. Garz. de benef. part. 7. cap. 9. per totum &c.* qualia sunt in hispanijs, ad quæ, occurrente illorum vacatione, pluribus concurrentibus, filij patrimoniales siue naturales oriundi ex dictis locis se invicem opponunt, & oppositio talis habetur loco acceptationis, ac ordinarius causa cognita, & discussio quis sit habilior, declarat talem magis habitilem & illi beneficium debet, mandatque illud in possessionem mitti, *Mohed. decis. 12. n. 2. hoc tit. Mand. in reg. 19. reseruat. n. 17. & seqq. & n. 21. facit c. nec immeritis c. nullus in unis. & ibi gl. in verbo civitatis 61. dist. & ibi Can. late Garc. de benef. part. 4. cap. 3. à nu. 61. vsque ad fin. inter illos quadragenarij, si sint idonei, id est, bene legant, aliquantulum cantent, & parum construunt, præferuntur alijs magis idoneis, *Crescent. decis. 12. de concess. prab. gl. in Clem. 1. de concess. prab. & ibi Can. communiter. Agens ut filius patrimonialis debet**

probare se talem, nec per assertionem episcopi probat se esse patrimoniale filium, *Caputaq. decis. 308. part. 2. l. non ignorat, & ibi post gl. fin. DD. C. qui accus. non poss.* Impetrans huiusmodi patrimoniale à Papa non tenetur facere mentionem de oppositione per filios patrimoniales coram ordinario facta, quia per eam non acquiritur ius in re vel ad rem, cum ex facto proprio ius alicui in beneficio, vel ad beneficium non possit acquiri, *c. fin. de Instit. c. per nostras de iurepatr. cap. cum in iure, & ibi gl. fin. in fin. de elect. Dy. sententia canonizatorum appositionis alterius, in qua alter per ordinarium instituitur, tenetur facere mentionem, quod per eam ius in re est quæsitum, non obstante quod à tali sententia providetur de beneficio, *Clem. auditor, & ibi not. de rescript. Cassad. decis. 8. hoc tit. post numer. 6.* Item tenetur facere mentionem de lite, si qua est tempore impetrationis apostolica inter oppositos bene introducta, *Felin. in cap. cum nostra de rescript. 15. Corol. quando impetratio cederet in præiudicium iuris litigatorum, Cassad. d. decis. 18. num. 6. hoc tit. l. 2. §. 1. & §. si quis à principe ff. ne quid in loc. publ. Oldrad. Conf. 299.* De his beneficijs patrimonialibus iudicatur, ut de alijs, quia & indulgentia Cardinalium, *Caputaq. decis. 66. part. 1. cap. hortamur 71. dist. cap. fin. de cleric. peregr. & regula de reservationibus mensium eadem comprehendunt, Paris. de resign. lib. 2. quæst. 12. mand. in reg. 19. reseruat. quæst. 15.* Sententia declarans beneficium esse patrimoniale, vel non, facit ius quoad omnes, quia lata in causa status, *l. ingenium ff. de stat. homin. & ibi DD. Achil. decis. 5. de sent. & re iud.* Affecta † sunt aliquando respectu eius, qui habet conferre, puta summi Pontificis, qualis differt à reservatione, quia in beneficio reservato expressa dispositio Papæ reservat, quod non est in affecto, *Mohed. decis. 9. sub num. 1. hoc tit.**

*A*ctus de Falcon. de refer. Pap. & leg. in 3. prauit. Affectionem inducunt commenda siue sit temporalis, siue perpetua, ita quod inferior non possit se intrinicare, c. vt nostrum de appell. c. cum nobis olim in fin. de elect. cap. is cui & ibi gl. in verbo Confirmatus eod. in 6. Cassad. decis. 2. de vnion. num. 12. & seqq. Mohed. decis. 9. nu. 3. & 4. hoc tit. Siue fuit de beneficio vacante, siue Papa det alicui facultatem retinendi in commendam beneficium, quod in titulum obtinebat, Cresc. decis. 4. hoc tit. Felin in c. in nostra sub n. 2. vers. secundo intellige de rescript. & ibi Can. Roman. Conf. 350. num. 12. & 14. dato in procuracionem, d. c. cum nobis olim. de elect. in fin. cap. is cui & ibi gloss. in verbo Confirmatus eod. in 6. Clautula in gratia posita, quæ ordinarij dispositionem impediunt, aut annullent, iuxta cap. si solum de concess. prob. in 6. iuncta c. lem. x. de concess. prob. Pur. decis. 149. num. 3. lib. 1. Card. in Clem. si beneficium in r. oppos. hoc tit. Mandatum factum electoribus, ne ad electionem procedant, c. si eo tempore de elect. in 6. Priuatio facta auctoritate, vel iussu Papæ, *A*En. de Falcon. de refer. Pap. & leg. in 3. quæst. principals sub num. 12. Quædam officia ledis Apostolicæ, vt collectorum, subcollectorum &c. duratque affectio, licet quis remoueat, siue priuetur officio quacumque causa, propter quod eius beneficia fuerunt effecta, Rot. decis. 13. 15. 31. hoc tit. in antiquior. Manus appositio Papæ, eo ipso quod signet supplicationem, siue prouideat, siue mandet prouideri, vel alias disponat de vacanti, vel vacaturo, certo vel incerto, afficit beneficium, & ligat manus inferioris, d. c. vt nostrum Panormit. in cap. inter dilectos num. 10. qui Paulo aliter distinguit, de excess. pral. Rot. decis. 10. hoc tit. in nou. & ibi add. Rot. Besign. decis. 6. de Conc. prob. Rot. decis. 25. eod. in antiquior. attestans de stylo Cancellariæ, Crauet. Conf. 296. in princ.

Ram. conf. 331. n. 5. & seqq. & num. 11. & seqq. lincit. at. lat. Gonzal. super reg. de menf. & alien. gloss. 52. per totam. etiam si promissio facta à Papa non esset foruita effectum, aut alias esset nulla, Innocent. in d. c. inter dilectos n. 4. & seqq. de excess. pral. Rom. d. Conf. 335. n. 6. Dec. in c. vt nostrum num. 3. de appell. Dec. Conf. 393. sub na. 9. circa fin. & Conf. 692. sub num. 12. Quando utilis, & valida est manus appositio, Prob. ad Monach. in c. cum persona num. 17. de priuil. in 6. & facta in resignatione, licet operetur, quod nullus inferior possit ex eadem vacatione conferre, tamen non inficit prouisionem per obitum, Achil. decis. 14. de res. spal. *A*En. de Falcon. de refer. benef. affect. 16. num. 2. Rot. decis. 4. de rer. perm. in antiq. Per dationem Coadiutoris non inducitur manus appositio, aut affectio, Pat. decis. 225. num. 18. & seqq. lib. 3. c. unico in princ. de cler. xxi. vel debl. in 6. Quia in commenda beneficium vacat, quando datur coadiutor, beneficium non vacat, neque etiam per malam expressionem valoris, Rot. diuers. decis. 49. per 1. Pan. in c. inter dilectos numer. 10. & ibi Can. de excess. pral. Quia regularia de valore inducit tantum nullitatem gratiæ, in qua verus valor non exprimitur, non autem vacationem beneficij, neque per resignationem ex causa permutationis, quando permutatio non sequitur, Gemin. conf. 136. quia est vacatio voluntaria, & Papa non intelligitur appositisse manum, nisi solum in finem, si permutatio fiat, Clem. 1. de rer. permur. c. 1. eod. in 6. & generaliter non inducitur, nisi in casibus à iure expressis, quia odiosa, Cassad. decis. 2. nu. 9. de vnion. cap. presenti §. ceterum de offic. leg. in 6. & præiudicat ordinariæ potestati, extinguitur autem huiusmodi affectio per specialem prouisionem papalem subsecutam, Franc. in cap. statutum n. 7. hoc tit. in 6. Rot. decis. 11. eod.

37. eod. in antiq. in fin. Rot. divers. decis. 275. in fin. num. 1. pars. 1. etiam si prouisus moriatur, antequam habeat corporalem possessionem, Rot. decis. 24. hoc tit. in antiq. Cassid. decis. 4. nu. 2. & 4. de caus. possess. & propr. in not. in c. inter sacra sub num. 3. & ibi Can. Quia in incorporeis non appretens possessione, c. fin. in fin. de concess. prab. & ibi not. in 6.

§ Aliquando sunt affecta respectu eius qui sunt conferenda, diciturque auctoritas episcopi gravari, quando collatio beneficiorum debet fieri certis personis, Rot. divers. decis. 309. n. 4. part. 1. gloss. fin. in c. relatum & ibi Can. hoc tit. P. not. in c. auctoritate num. 7. in fin. de in. fit. c. peruenit in fin. xi. quest. 1. Ut quando beneficia ex fundatione, institutione, consuetudine, vel privilegio sunt debita consanguineis fundatoris, seu certis alijs personis, vel certo generi personarum, Garc. de benef. part. 7. cap. 15. per tot. Gonzal. super reg. de mens. & alternat. gloss. num. 109. & seqq. Vel ex statuto prescripto per quadraginta annos confecti debent portionarijs, seu clericis eiusdem ecclesie: c. cum in ecclesia hoc tit. in 6. Et aliter facta presentatio, seu prouisio de non habente qualitate, requisitam nullius est momenti, contradicente aliquo qualificato, & sibi prouisionem fieri petente; alias prouisio altero non qualificato facta sustineretur, quando qualitas est requisita ob respectum, & fauorem personarum, secus si dicta qualitas requiratur ob fauorem ecclesie, aut beneficij, vt magis idoneis personis provideatur, c. significatum & ibi Dec. num. 16. & seqq. hoc tit. Barr. num. 8. & 9. & ibi Can. late Garc. de benef. part. 7. cap. 15. num. 1. 6. 10. & seqq. Rota de cessionibus cumulat. & per tot. Et huiusmodi fundatio, privilegium, & statutum obstat prouisionibus papalibus, in gratia de vacaturo, non autem in gratia de vacanti, quia beneficium vacans Papa, qui omnia potest, libe-

re confert, & propter clausulas species non obstantiarum videtur derogare statuto, Rot. decis. 17. hoc tit. in nou. Franc. in c. si postquam numer. 7. hoc tit. in 6. Sed non potest dici, quod gratia prouentura de futuro ad tale beneficium se extendat, quia sic iuri alterius derogaretur, Put. decis. 229. lib. 2. c. cum in ecclesia hoc tit. in 6. & ibi gloss. fin. & Doct. Vel sunt esse a magistro capellæ, Theologo, Put. decis. 34. hoc tit. d. c. cum in ecclesia, & ibi gloss. fin. & Doct. Sacerdoti c. significatum hoc tit. Put. decis. 324. h. 1. Ex decretis Conglij Tridentini in Cathedralibus ecclesijs, non collegiatis, Penitentiaro c. 8. sess. 24. late Garc. de benef. part. 5. cap. 4. §. 1. num. 109. & plurib. seqq. vbi tractat, ad quem spectat nominatio, collatio, ac eius absentia. Lectura sacra scripturæ, c. 1. sess. 5. Garc. de benef. part. 5. cap. 4. §. 2. num. 153. & seqq. vbi tractat de competentia nominationis, & absentia lectoris. Vel iuxta tenorem indulti collatio debet fieri ciuilibus originarijs, vel oriundis, & personis gratis, Crest. decis. 4. & 14. de privileg. d. c. cum in Ecclesia & ibi gloss. fin. & Canon. quæ quidem statuta, privilegia, indulta, vel consuetudines ecclesiarum non tollantur per non obstantias generales literarum apostolicarum, nisi expresse fiat mentio in literis de predictis: Rot. decis. fin. de constit. in antiq. & divers. d. decis. 275. sub num. 1. part. 1. Put. decis. 34. hoc tit. c. 1. de constit. in 6. Anchar. in c. si tibi cui in 4. notab. & ibi Archid. hoc tit. in 6. l. honores §. in qui ff. de decurion. beneficium quoque affectum est, cuius collatio nondum est acceptata ab eo cui fuit collatum, donec prefixo termino ad episcopo, sit ubi dicitur, vel alio superiore, si non subdito contulerit, acceptauerit, vel refutauerit. Mohed. decis. 18. hoc tit. in fin. Anchar. in 4. not. in c. si tibi absentis eod. in 6. Collect. in c. Ecclesia vestra num. 6. de fortil. Beneficia ¶ valoris annui infra ducentos ducatos

ducatos non conceduntur Cardinalibus in titulum, aut Commendam, obstante Concilio Lateranensi, *Cassad. decis. 2. hoc tit. Conc. Later. noniss. sess. 9.* Neque veniunt in retentione obrentorum ante promotionem ad Cardinalatum, si Papa decernat ea non vacare, nisi præfato Concilio sit specialiter derogatum, quia dicta retentio habet vim promotionis. *Put. decis. 420. lib. 2. late Rota decis. 2. hoc tit. in nou. Bellam. decis. 751.*

57 Sexta beneficiorum diuisio. Alia sunt ¶ Consistorialia, de quibus Papa disponit in Consistorio secreto præsentibus Cardinalibus, & sunt descripta, & taxata in libris Cameræ apostolicæ, & in his requiritur, vt formetur processus super qualitatibus promouendi, & statu Ecclesiæ, vt sunt episcopatus, abbatia, & monasteria, de quibus præuia præconizatione in vno Consistorio sit postea relatio in alio consistorio per Cardinalem Protectorem. *Lap. alleg. 84. sub nu. 11. Sarnen. de infir. resig. quest. 14. numer. 3. vers. breuiter puto, Rebuff. super concord. tit. de Reg. ad prat. nomin. in verb. Consistorialiter. Paris. de resignat. benef. lib. 2. quest. 2. & lib. 8. quest. 6. qui signat scedulam, & Vicecancellarius Officialis à Papa deputatus signat contra scedulam, cui statur, & super ea literæ apostolicæ expediuntur, quia vt officialis attestatur de ijs quæ Papa concessit, *Put. decis. 320. lib. 1. Lap. alleg. 84. num. 11. & seqq.* non possunt resignari nisi consistorialiter, & tunc regulantur legibus loquentibus de renunciatione beneficiorum, *Rot. diuers. decis. 189. numer. 2. part. 2. Sarnen. in reg. de infir. resig. quest. 14. & in reg. de annali. quest. 24. mand. in reg. de annali. quest. 16.* Alia sunt non ¶ consistorialia, de quibus iuxta tempus & modum occurrentium vacationum, & qualitates ea obtinentium, ex quorum personis vacare contingit, vel in dataria apostolica, vel per*

ordinarios Collatores disponitur, vt ex infra dicendis patebit.

Septima beneficiorum diuisio. Quædam sunt principalia, ¶ quædam subiecta; alia dependentia, c. 1. §. fin. de priuil. in 6. quod distinguit principale à subiecto, & subiectum à dependenti. nonnulla annexa. c. cum singula §. present. ti. & §. prob. bemus, & ibi gl. in verb. nec dependet, de prob. in 6. quod distinguit inter dependens & annexum. aliud monoculare. *10. Monac. in c. in generali sub num. 16. vers. ex quibus concludo de reg. iur. in 6. Archid. in c. si pro clericis in gloss. super verb. provideas hoc tit. in 6. gloss. in clem. 1. in verb. incerta hoc tit. Rot. decis. 13. hoc tit. in nou. Rot. fastoli causa 29. dub. 55. beneficium subiectum non censetur vnitum, c. abbate de verb. signif. gloss. in clem. 1. in verb. ad mensam, de excess. prat. & ibi Can. beneficium dependens est beneficium accessorie vnitum. *Francis. aret. conf. 63. num. 3.* Annexæ sunt quando ambo simul vnuntur ita quod vtrumque remaneat principale. *Franc. in c. cum singula sub num. 3. hoc tit. in 6. & ibi Can. Monoculare ¶ beneficium non censetur quando collator habet vnum beneficium conferre de per se & cum Capitulo vel a persona habet plura conferre. Rot. dec. 40. de rese. in antiq. Fel. in c. in nostra in 24. corol. de rescript. Gonz. super reg. Cancell. de mense & altern. gloss. 9. §. 4. num. 23. & 26. aut in vno alio beneficio præsentationem. Rot. fast. caus. 29. dub. 56. Felin. in d. c. in nostra in 24. corol. Gonzal. d. gloss. 9. §. 4. num. 25.**

Secunda pars huius tituli,

S V M M A R I A.

- 1 Beneficia vacant de iure & de facto.
- 2 De iure & non de facto.
- 3 An vacantia de iure possint conferri possidere non vacato.
- 4 Beneficia quædam vacant apud sedem Apostolicam